

**PROGRAM MERYTORYCZNY
KONKURSU WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE
DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW
WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO
w roku szkolnym 2016/2017**

I CELE KONKURSU

- podnoszenie poziomu wiedzy z przedmiotu wiedza o społeczeństwie,
- kształtowanie tożsamości narodowej i postaw patriotycznych młodego pokolenia Polaków, odwołanie się do historycznych i współczesnych postaci,
- kształtowanie świadomości obywatelskiej i postaw obywatelskich młodzieży oraz rozumienie wkładu Polaków w rozwój demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego,
- promowanie postaw prospołecznych, w tym postawy otwartości, szacunku i tolerancji wobec osób o innych poglądach i/lub przekonaniach,
- wpajanie przestrzegania prawa, a w szczególności praw człowieka,
- zachęcanie do wyrażania własnego zdania i uczestnictwa w sprawach publicznych.

II. WYMAGANIA KONKURSU

Na wszystkich etapach konkursu uczeń powinien wykazać się wiadomościami i umiejętnościami określonymi w *Celach kształcenia – wymaganiach ogólnych Podstawy programowej kształcenia ogólnego*, w części dotyczącej przedmiotu wiedza o społeczeństwie na III etapie edukacyjnym, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 30 sierpnia 2012 r. poz. 977), a także:

- umiejętnością wykorzystania i tworzenia informacji na temat życia publicznego
- umiejętnością rozpoznawania i rozwiązywania problemów w najbliższym otoczeniu,
- znajomością zasad i procedur demokracji,
- znajomością podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej,
- rozumieniem zasad gospodarki rynkowej.

III. ZAKRES MERYTORYCZNY KONKURSU

TEMAT PRZEWODNI KONKURSU W ROKU SZKOLNYM 2016/2017

„System ochrony praw człowieka”

ETAP I (szkolny)

Uczestnicy konkursu powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami obejmującymi treści podstawy programowej kształcenia ogólnego, w części dotyczącej przedmiotu wiedza o społeczeństwie na III etapie edukacyjnym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 30 sierpnia 2012 r. poz. 977) **punkty 1–11:**

- **Podstawowe umiejętności życia w grupie.**
- **Życie społeczne.**
- **Współczesne społeczeństwo polskie.**
- **Być obywatelem.**
- **Udział obywateli w życiu publicznym.**
- **Środki masowego przekazu.**
- **Wyborcy i wybory.**
- **Naród i mniejszości narodowe.**
- **Patriotyzm dzisiaj.**
- **Państwo i władza demokratyczna.**
- **Rzeczpospolita Polska jako demokracja konstytucyjna.**

Poszerzenie treści podstawy programowej w I etapie obejmuje zagadnienia wynikające z tematu przewodniego konkursu. Będzie ono dotyczyło znajomości następujących zagadnień:

1. Geneza praw człowieka.
2. Źródła praw człowieka.
3. Trzy generacje praw człowieka.

ETAP II (rejonowy)

Uczestnicy konkursu powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami obejmującymi treści podstawy programowej kształcenia ogólnego, w części dotyczącej przedmiotu wiedza o społeczeństwie na III etapie edukacyjnym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 30 sierpnia 2012 r. poz. 977) **punkty 12–23:**

- **System wyborczy i partyjny.**
- **Władza ustawodawcza w Polsce.**
- **Władza wykonawcza.**
- **Władza sądownicza.**
- **Samorządy i ich znaczenie.**
- **Gmina jako wspólnota mieszkańców.**
- **Samorząd powiatowy i wojewódzki.**
- **Relacje Polski z innymi państwami.**
- **Integracja europejska.**
- **Polska w Unii Europejskiej.**
- **Współpraca i konflikty międzynarodowe.**
- **Problemy współczesnego świata.**
-

Poszerzenie treści podstawy programowej w II etapie obejmuje zagadnienia wynikające z tematu przewodniego konkursu. Będzie ono dotyczyło znajomości następujących zagadnień:

1. Procesy kształtowania się instytucji ochrony praw człowieka.
2. Prawa człowieka w systemie Narodów Zjednoczonych.
3. Ochrona praw człowieka w Polsce i w Unii Europejskiej.
4. Przejawy łamania praw człowieka we współczesnym świecie.
5. Sytuacja kobiet w krajach muzułmańskich.

Na etapie II konkursu obowiązuje zakres wiadomości i umiejętności z etapu I.

ETAP III (województki)

Uczestnicy konkursu powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami obejmującymi treści podstawy programowej kształcenia ogólnego, w części dotyczącej przedmiotu wiedza o społeczeństwie na III etapie edukacyjnym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 30 sierpnia 2012 r. poz. 977) **punkty 24–31:**

- **Praca i przedsiębiorczość.**
- **Gospodarka rynkowa.**
- **Gospodarstwo domowe.**
- **Pieniądz i banki.**
- **Gospodarka w skali państwa.**
- **Przedsiębiorczość w skali państwa.**
- **Wybór szkoły i zawodu.**
- **Etyka w życiu gospodarczym.**

Poszerzenie treści podstawy programowej w III etapie obejmuje zagadnienia wynikające z tematu przewodniego konkursu. Będzie ono dotyczyło znajomości następujących zagadnień:

1. Ochrona praw człowieka w systemie Rady Europy.
2. Proces KBWE (OBWE) jako regionalny system ochrony praw człowieka.
3. System Międzynarodowej Organizacji Pracy.

Ponadto:

Podczas etapu III uczeń powinien wykazać się umiejętnością tworzenia wypowiedzi pisemnej, w której w oparciu o wskazaną literaturę przedmiotu przedstawi argumenty uzasadniające własne stanowisko.

Na etapie III konkursu obowiązuje także zakres wiedzy i umiejętności z etapu I i II.

WYKAZ LITERATURY DLA UCZNIĄ

1. Podręczniki, dopuszczone do użytku szkolnego przez MEN oraz ogólnodostępne, zeszyty ćwiczeń i inne materiały dydaktyczne funkcjonujące na rynku edukacyjnym;
2. Kuźniar R., Prawa człowieka, Prawo, instytucje, stosunki międzynarodowe, wydawnictwo naukowe SCHOLAR Spółka z o.o., Warszawa 2000.
3. Banaszak B., Bisztyga A., Complak K., Jabłoński M., Wieruszewski R., Wójtowicz K., System ochrony praw człowieka, Kantor Wydawniczy ZAKAMYCZE, Kraków 2003.
4. Gronowska B., Jasudowicz T., Mik C., Prawa człowieka Wybór dokumentów międzynarodowych, Wydawnictwo TNOiK, Toruń 1999.
5. Bieńczyk-Missala A., Międzynarodowa ochrona praw człowieka. Wybór dokumentów, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2008.
6. Skrzydło W., Ustrój polityczny RP w świetle Konstytucji z 1997 roku, Kantor Wydawniczy ZAKAMYCZE, Kraków 2000 i wyd. nast.

7. A. Rotherd, „Dualność i wielość. Feminizm i kobiety w krajach muzułmańskich”, [w:] *Bliski Wschód coraz bliżej*, red. Nauk. Janusz Danecki, Stanisław Sulowski, Wydawnictwo Elipsa, Warszawa 2011r.
8. <https://www.mpips.gov.pl/spoleczne-prawa-czlowieka---niowa/organizacja-narodow-zjednoczonych---powszechny-system-ochrony-praw-czlowieka/> (z dn. 2.07.2016r.)
9. <http://uniwersal.info.pl/?p=150> (z dn. 2.07.2016r.)

INFORMACJA DLA UCZNIĄ DOTYCZĄCA WARUNKÓW KONKURSU

Na konkurs z wiedzy o społeczeństwie uczeń przynosi ze sobą wyłącznie przybory do pisania: pióro lub długopis.

Podczas konkursu zabrania się wnoszenia na salę wszelkich urządzeń elektronicznych.